

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*ДО 30-Ї РІЧНИЦІ
МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ ПОСТГЛОБАЛІЗМУ

Збірник матеріалів
І Міжнародної науково-практичної конференції

27 листопада 2020 року

Частина I

За загальною редакцією
доктора культурології, професора,
завідувача кафедри культурології та інформаційної діяльності
Ю. С. Сабадаш

Маріуполь
2020

Редакційна колегія:
Ю. С. Сабадаш, доктор культурології, професор (голова),
С. В. Янковський, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності
(протокол № 7 від 15.12.2020)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою
історичного факультету Маріупольського державного університету
(протокол № 5 від 16.12.2020)

Ф 42

Феномен культури постглобалізму : зб. мат. I Міжнар. наук.-практ. конф.,
м. Маріуполь, 27 листопада 2020 р. : у 2 ч. / Маріуп. держ. ун-т ;
гол. ред. Ю. С. Сабадаш ; упоряд. С. Янковський ; техн. ред. О.В. Дейниченко.
– Маріуполь : МДУ, 2020. – Ч. I. – 312 с.

Збірник містить матеріали I міжнародної науково-практичної конференції
«Феномен культури постглобалізму», яка відбулася 27 листопада 2020 року в
Маріупольському державному університеті з ініціативи кафедри культурології
та інформаційної діяльності. В конференції взяли участь науковці з України,
Білорусі, Греції, Італії, Об'єднаного Королівства, Китаю, Франції.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а
також усім, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку бібліотек і
бібліотечної справи в країні.

Відповідальність за зміст, достовірність, оригінальність поданих матеріалів
несуть автори, опублікованих у збірнику доповідей

© Автори тез, 2020
© МДУ, 2020

Література

1. Бабич С. Коворкинг: концепция и перспективы / С. Бабич, В. Пархименко // Наука и инновации. – «Издательский дом «Белорусская наука» – 2014. – №6 (136). – С.42-47
2. Белай, В. И. Коворкинг как перспективное направление в современной экономике / В. И. Бе-лай, Е. Н. Страданченкова // Альманах современной науки и образования. – Грамота, 2013. –№ 10 (77). – С. 30–32.
3. Вікіпедія. Електронний ресурс: [Режим доступу]<https://uk.wikipedia.org/wiki/Коворкінг>
4. Снігур Х. Коворкінг: переваги та недоліки в організації робочих місць [Текст] / Христина Снігур // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2017. – Вип. 4. – С. 117-124.

УДК 792(477.62-2Мар)

О. О. Демідко
/ м. Маріуполь /

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО МАРІУПОЛЯ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Об'єктивна картина розвитку вітчизняної культури може бути відтворена шляхом аналізу культурних процесів, що відбувалися не тільки в центрі країни, а й у найвіддаленіших її куточках. З-поміж низки проблем сьогодення нового осмислення потребує вивчення театрального мистецтва Маріуполя як самобутнього художнього феномену, який має своєрідну історичну долю.

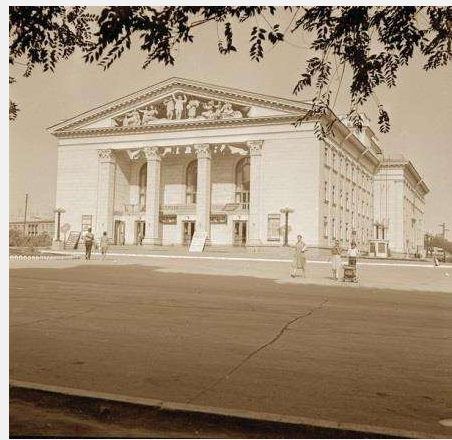
Попри політичну та економічну ситуацію театр в Маріуполі завжди користувався неабияким попитом. Підтвердженням цьому є народження перших «храмів музи Мельпомени» в місті, коли підприємливі грецькі купці відкривали театри у власних амбрах [3, с. 292]. Народженням професійного театру маріупольці повинні завдячувати справжньому ентузіасту, закоханому в свою справу **Василію Леонтійовичу Шаповалову**. Різноманітний репертуар професійних театрів, постійна наявність у регіоні гастролюючих труп,

розвиток аматорського руху та активна благодійна діяльність акторів посприяли формуванню власної самобутньої і водночас унікальної культури міста. До професійних маріупольських театрів, які діяли в різний час, входили: Зимовий театр, Державний грецький театр, Державний драматичний театр ім. 13-річчя жовтня Маріупольський музично-

драматичний театр ім. Т. Шевченка, Державний театр російської драми у м. Маріуполь, Обласний драматичний російський театр (м. Маріуполь). На маріупольській сцені можна було побачити виступи російських, українських, польських, італійських та навіть алжирських труп. Завдяки великому попиту столицю Приазов'я відвідали відомі і видатні актори та театральні колективи, серед них: П. Орленов, Н. Єрмоленко-Южина, Д. Южин, В. Мейєрхольд, М. Кропивницький, І. Карпенко-Карий, П. Саксаганський, М. Садовська-Барілотті та інші. Водночас творчість аматорських драматичних колективів Маріуполя у 50-ті роки ХХ ст. була важливою складовою театального життя Північного Приазов'я та компенсувала відсутність постійних професійних труп. Особливою майстерністю та унікальним репертуаром відрізнялися від інших Народний театр ПК «Азовсталь», український драматичний гурток при ПК «Азовсталь», театр-клуб «Діалог», театр сатири Палацу культури «Іскра» та інші [4, с. 4].

Впродовж 1960-х років у місті постав і розпочав роботу Обласний драматичний російський театр м. Маріуполя, що посприяло подальшому піднесенню і підйому творчої активності митців та пожвавленню театального життя [2, с. 4.]. Глядачів з різних міст захоплювали різноманітний репертуар маріупольського театру, яскраві акторські особистості та висока сценічна культура, на чому неодноразово наголошувалось у рецензіях та відгуках. Відкриття малої сцени в

маріупольському театрі дало колективу додатковий простір для творчості, практичні можливості пошуку і втілення нових виразних форм діалогу та зближення з глядачем. Майстерність і талант таких непересічних майстрів, як О. Утеганов, Б. Сабуров, В. Бугайов, Н. Юрген, Н. Білецька, С. Отченашенко, А. Сорокко, В. Ахрамєєв, М. Земцов, М. Алютова, М. Ковальчук, на яких рівнялася здібна акторська молодь, були міцним творчим ядром однодумців, сприяли зростанню професіоналізму та гуртуванню театральної трупи, були міцним творчим ядром однодумців життя [1, с. 138]. Наприкінці 1960-х – протягом 1970-х років підвищився художній рівень репертуару. Маріупольський театр набув неофіційного статусу одного з кращих драматичних театрів України, завдячуючи діяльності головного режисера театру, народного артиста УРСР О. Утеганова. Підвищення рівня мистецької культури колективу, його професійної майстерності дозволили театру розширювати сферу своєї діяльності, виходити за межі України.

Сьогодні в Маріуполі діє декілька професійних театрів і низка народних та самодіяльних. Донецький академічний обласний драматичний театр (м. Маріуполь) на чолі з мудрим керівником Володимиром Володимировичем Кожевніковим сповідує такі усталені репертуарні принципи, як послідовне освоєння класичної спадщини, пошук сучасних п'єс і готовність до експериментів. Вражає, що на сцені можна побачити виступи як українською,

так і російською мовою. Лірична Анжеліка Добрунова, смілива Євдокія Тіхонова, вишукана та новаторська Людмила Колосович вражають своїми режисерськими задумами і не втомлюються дивувати щорічними прем'єрами. А міцний акторський ансамбль забезпечує виставам успіх.

Вагомий внесок в театральне життя міста робить і Маріупольський театр ляльок на чолі з Іриною Анатоліївною Руденко, яка, маючи педагогічну і режисерську освіту, всіма силами підтримує життя унікального жанру театального мистецтва. Ще один професійний театр міста – «Перший недержавний театр Маріуполя Terra Incognita: свій театр серед своїх» за досить короткий час зміг не тільки завоювати визнання глядачів, але й отримати високу оцінку від театральних критиків.

Творчий шлях найдавнішого самодіяльного театального колективу Народного драматичного театру Азовсталі сьогодні продовжує театр-студія «Фенікс». Бажання знайти оригінальні засоби сучасного мистецького втілення відчувуються в роботі Народного театру «Театроманія», засновником та керівником якого є Тельбізов Антон. Сучасну авангардну режисуру і драматургію можна знайти в новому Театрі-авторської п'єси «Концепція». Справжнім відкриттям для маріупольців став нещодавно створений театр «Драмком» на чолі з Наталею Гончаровою, який вже на першій прем'єрі зібрав цілу залу маріупольців і викликав величезний інтерес у глядачів. Юні маріупольські актори грають на сценах Зразкового театру «Грані» та Зразкового театру «Варіант». Сьогодні маріупольські театральні колективи не бояться експериментів, вишукують і винаходять щось нове.

Отже, завдяки давній історії та багатим традиціям, а також діяльності як професійних, так і самодіяльних колективів, сьогодні театральне мистецтво Маріуполя посідає своє, тільки йому властиве місце в розвитку української культури. Кожен з колективів Маріуполя вже має свою історію та завдяки унікальному почерку, власному стилю, незабутній манері гри не втомлюються вражати вибагливого глядача.

Література

1. Демідко О. О. Ілюстрована історія театальної культури Маріуполя. Монографія. Київ : КИТ, 2017. 276 с.
2. Зажглись огни нового театра // Приазовский рабочий. 1960. 5 нояб. (№ 134). С. 4.
3. Мариуполь и его окрестности: отчет об учебных экскурсиях Мариупольской Александровской гимназии / под ред. Г. И. Тимошевского. Мариуполь : Типо-Литография А. А. Франтова, 1892. 581 с.
4. Уваров-Наровский А. Интересный спектакль // Приазовский рабочий. 1951. 28 июля (№ 88). С. 4.